

BRANDWEER

Fryslân

GEMEENTE	
De Fryske Marren	
Ontv.	11 JULI 2018
Nr.	RO

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente De Fryske Marren

Postbus 101
8500 AC JOURE

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
T 088 22 99 666
F 088 22 99 661
I www.brandweerfryslan.nl
E info@brandweerfryslan.nl

Datum 6 juli 2018
Onze referentie UIT/18010635/BRW/BR/RB
Uw referentie
Uw brief van 30 mei 2018

Behandeld door
Doorkiesnummer
E-mail
Bijlagen 0

Onderwerp advies concept voorontwerpbestemmingsplan Sint Nicolaasga

Geacht college,

Op 30 mei 2018 heeft u aan ons ter advisering het concept voorontwerpbestemmingsplan 'Sint Nicolaasga 2018' te Sint Nicolaasga toegezonden, met de vraag eventuele opmerkingen aan u te richten. Het plan betreft een actualisatie van het bestemmingsplan 'Sint Nicolaasga' zoals die in 2009 is vastgesteld.

Het voorliggende bestemmingsplan geeft één regeling voor Sint Nicolaasga (met uitzondering van de uitbreiding van bedrijventerrein Slotmolen, waarvoor nog een recent bestemmingsplan van toepassing is) en heeft overwegend een conserverend karakter.

In het nieuwe bestemmingsplan zijn geen (grootschalige) nieuwe ontwikkelingen opgenomen. Het uitgangspunt is dat de bestaande (planologische en/ of vergunde) situatie wordt vastgelegd en dat waar mogelijk wordt aangesloten bij de geldende planologische regelingen. Wel is daarbij rekening gehouden met recent beleid en regelgeving en de harmonisatie van regels als gevolg van de gemeentelijke herindeling.

In deze brief worden onze bevindingen en ons advies weergegeven. In ons advies richten wij ons op het optimaliseren van de veiligheidssituatie; wij gaan niet in op de vraag of het groepsrisico aanvaardbaar is.

Externe veiligheid

In en in de nabijheid van het plangebied is een inrichting aanwezig met ammoniakkoelinstallaties, bevindt zich een inrichting met een biovergister, zijn hogedruk aardgasleidingen aanwezig en vindt vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg plaats.

De brandweer heeft in haar advies gekeken naar een aantal aspecten voor deze risicobron:

- plaatsgebonden risico
- groepsrisico
- nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
- bestrijdbaarheid
- zelfredzaamheid

Meiïnoar foarút

Onderstaand zijn de conclusies opgenomen.

Risicovolle inrichtingen

IJsfabriek Holiday Ice

In het plangebied is ijsfabriek Holiday Ice aan Slotweg 17 in Sint Nicolaasga gelegen met drie ammoniakkoelinstallaties. Deze zijn vergund voor 310, 245 en 335 kg (totaal 890 kg) ammoniak. Een dergelijke hoeveelheid ammoniak valt noch onder het Activiteitenbesluit noch het Bevi. De ammoniakkoelinstallaties hebben geen plaatsgebonden risicocontour.

De ammoniakkoelinstallaties hebben ook geen invloedsgebied welke buiten de inrichtingsgrens valt. Wat betreft de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid heeft Brandweer Fryslân geen knelpunten geconstateerd op basis van de huidige situatie.

Doordat de aanwezige hoeveelheid ammoniak niet onder het Activiteitenbesluit en Bevi valt zijn een groepsrisicoberekening en verantwoording van het groepsrisico geen vereiste.

Maatschap De Vries met een biogasopslag

Buiten het plangebied is Maatschap H.P. en P.A. de Vries aan Westend 11 in Sint Nicolaasga gelegen met een biogasopslag met een vergunde inhoud van 100.000 liter. Volgens de gegevens in de professionele risicokaart valt de biogasopslag niet onder het Activiteitenbesluit of het Bevi en heeft de biogasopslag een plaatsgebonden risicocontour welke niet over het plangebied valt.

Volgens de gegevens in de professionele risicokaart moeten de effectafstanden van de biogasopslag generiek worden bepaald. Een concrete effectafstand is niet benoemd. In de 'Handreiking monovergisting van mest', d.d. augustus 2013, van Kenniscentrum InfoMil wordt geadviseerd voor alle biogasinstallaties, dus ook voor monovergisters, een veiligheidsafstand van 50 meter aan te houden gemeten vanaf het midden van de biogasopslag. Deze afstand is gebaseerd op berekeningen van het RIVM voor het in kaart brengen van de externe veiligheidsrisico's bij grootschalige productie van biogas (RIVM, 2010). Bij installaties op boerderijschaal zijn de biogasproductie en de biogasopslag kleinschaliger, waardoor de toepassing van deze afstand waarschijnlijk een conservatieve benadering is.

Volgens de handreiking wordt een afstand van 50 meter ook geadviseerd bij zonering in het bestemmingsplan. Er moet naar gestreefd worden dat binnen die afstand ook geen beperkt kwetsbare objecten liggen.

Op basis van voornoemde concludeert Brandweer Fryslân dat de biogasopslag geen invloedsgebied heeft welke buiten de inrichtingsgrens valt. Wat betreft de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid heeft Brandweer Fryslân geen knelpunten geconstateerd op basis van de huidige situatie.

Op basis van de gegevens uit de professionele risicokaart dat de aanwezige biogasopslag niet onder het Activiteitenbesluit en Bevi valt zijn een groepsrisicoberekening en verantwoording van het groepsrisico geen vereiste.

Buisleidingen

In het oostelijke deel van het plangebied bevinden zich drie hogedruk aardgasleidingen van de Gasunie. Twee gasleidingen hebben een diameter van 8,62 inch en een werkdruk van 40 bar. De andere gasleiding heeft een diameter van 4,25 inch en een werkdruk van 40 bar. Dergelijke leidingen vallen onder de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Om deze reden moet in de nabijheid van dergelijke leidingen rekening gehouden worden met de externe veiligheid. Het is Brandweer Fryslân niet bekend of rondom deze leidingen een plaatsgebonden

BRANDWEER

Fryslân

risicocontour 10^{-6} aanwezig is op deze locatie. Dit zal in beeld moeten worden gebracht. Kwetsbare objecten, zoals woningen, zijn hierbinnen niet toegestaan.

Van alle drie de leidingen vallen zowel de eerste als tweede ring (samen behelzen deze het invloedsgebied) over een deel van het plangebied, de derde ring valt eveneens over een deel van het plangebied. In de eerste tabel hieronder zijn de afstanden opgenomen van de effectringen van de hogedruk gasleidingen waarvan het invloedsgebied over een deel van het plangebied valt. In blauw zijn de invloedsgebieden van de leidingen aangegeven.

In de tweede tabel hieronder zijn de effecten weergegeven van een mogelijk externe veiligheidsincident met een hogedruk gasleiding. De mogelijke gevaren die horen bij ondergrondse aardgasleidingen zijn incidenten die te maken hebben met het ontbranden van brandbaar gas. Hierbij valt te denken aan een (fakkel)brand en de bijkomende hitte die wordt veroorzaakt door deze brand. De effecten zijn o.a. afhankelijk van de werkdruk en diameter van de leiding.

Diameter [F]			Afstand bij 40 bar		
inches	mm	nominaal	1 ^o ring	2 ^o ring	3 ^o ring
4	114,3	DN100	30	45	80
8	219,1	DN200	50	95	160

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m ²)	Slachtoffers buiten (%)				Schade aan objecten
			T1	T2	T3	T4	
1e ring	Zie onderstaande tabel	≥ 35	99-100	0-1	0-1	0-1	Ontfermbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1e ring: 99% leetaal		35	99	0-1	0-1	0-1	
2e ring		15 tot 35	1-99	0-99	0-99	0-99	Gedeelte schade Brandhaarden, versiering van kunststof
Grens 2e ring: 1% leetaal		10	1	0-99	0-99	0-99	
3e ring		10 tot 4	0-1	-	-	-	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en eenzige verkleuringen
Grens 3e ring: 1% te groot bleef		4	0	-	-	-	

Een deel van het plangebied (functies in hoofdzaak: wonen, kantoor, maatschappelijk, bedrijf, centrum, groen en agrarisch) ligt binnen alle drie de effectringen van de twee risicobronnen. Als voornoemd ligt daarnaast een klein gedeelte van het plangebied binnen de derde effectring van de buisleidingen. In de eerste effectring komen mensen binnen en buiten te overlijden als gevolg van de effecten van het incident bij de gasleiding (leiding raakt lek en wordt ontstoken). In de tweede effectring kunnen mensen buiten nog komen te overlijden als gevolg van een mogelijk incident en binnen vallen er gewonden. Iedereen die zich op het moment van het incident binnenshuis bevindt binnen de tweede effectring is voldoende beschermd tegen de effecten van de brand. Daarnaast kunnen er secundaire branden optreden. In de derde effectring zullen er in principe geen gewonden meer vallen. Voor de objecten zal er binnen deze ring lichte of geen schade optreden.

Voor een deel van het plangebied geeft een incident bij de leidingen een aanzienlijk effect. Bij een daadwerkelijk incident met een dergelijke leiding zal het optreden van de brandweer (indien mogelijk) zich toespitsen op het blussen van secundaire branden en het redden van getroffen personen in het gebied. Bij een dreiging van een incident met een hogedruk aardgasleiding zal het

BRANDWEER

Fryslân

effectgebied indien nodig geëvacueerd moeten worden. De aanwezigheid van voldoende primair (middels brandkranen) en secundair bluswater is daarbij van belang. Secundair bluswater is beperkt aanwezig. Ondanks dat het een overwegend conserverend plan betreft, adviseren wij om bij toekomstige ontwikkelingen in een secundaire bluswatervoorziening te voorzien (bijv. een blusvijver of open water). Zie hiervoor ook onder 'Bluswatervoorzieningen'.

Mensen die zich binnen de eerste en tweede ring bevinden zullen moeten vluchten of schuilen ten tijde van een incident. Vluchten wordt als een haalbare optie gezien als de te overbruggen afstand niet meer dan 200 meter bedraagt. Dat zal in dit geval dan ook geen direct knelpunt opleveren. Vluchtmogelijkheden van de bron af zijn ook voldoende aanwezig. Het is hierbij wel van belang dat de personen voldoende zelfredzaam zijn.

Het gedeelte van het plangebied dat binnen het invloedsgebied van de buisleidingen ligt bestaat uit zowel functies met laagbouw als bebouwing met meerdere verdiepingen, met zowel zelfredzame personen alsook functies met mogelijk verminderd- of niet zelfredzame personen. In ieder geval binnen woonzorgcentrum Doniahiem aan Stationsstraat 1 en de woningen met oneven nummers aan Stationsstraat 7 t/m 57 (deze maken waarschijnlijk deel uit van Doniahiem) kunnen verminderd- of niet zelfredzame personen aanwezig zijn. Brandweer Fryslân adviseert om de BHV-organisatie van bovengenoemde adressen te trainen op de handelingsperspectieven bij dergelijke incidenten. Daarnaast kijkt Brandweer Fryslân wat de mogelijkheden zijn om via het eigen taakveld 'Brandveilig Leven' in gesprek te treden met woonzorgcentrum Doniahiem over de risico's van onder andere de buisleiding.

Vanwege het feit dat het om een conserverend plan gaat, stellen wij verder geen extra maatregelen voor in het kader van de bestrijdbaarheid en de zelfredzaamheid.

Wel dient een (verkorte) verantwoording van het groepsrisico op basis van artikel 12 uit het Bevb te worden opgesteld, omdat het bestemmingsplan binnen de invloedssfeer van hogedruk aardgasleidingen is gelegen. De aspecten uit deze brief kunnen daarbij als basis dienen.

In paragraaf 4.3 van de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangegeven dat in het plangebied gasleidingen liggen met een werkdruk van 40 bar en een diameter van 4,25 inch aanwezig zijn. De buisleidingen met een werkdruk van 40 bar en een diameter van 8,62 inch zijn echter niet genoemd in het bestemmingsplan. Advies is om paragraaf 4.3 hierop aan te (laten) passen.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Voor het plangebied gaat het voornamelijk om plaatselijk vervoer van gevaarlijke stoffen over de Tsjûkemarkwei (N927), welke langs en door het plangebied is gelegen. Een incident met gevaarlijke stoffen op de weg kan plaatsvinden. De hoeveelheid transport is echter gering over deze Tsjûkemarkwei ter hoogte van het plangebied.

Wat betreft de bestrijdbaarheid en de zelfredzaamheid heeft Brandweer Fryslân verder geen knelpunten geconstateerd. Voor het plan, onder voorbehoud dat het een conserverend plan is, levert het vervoer dan ook geen aandachtspunten op.

Het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) schrijft middels artikel 8 voor dat een verantwoording van het groepsrisico opgesteld dient te worden wanneer een bestemmingsplan binnen de invloedssfeer van een transportroute voor vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg gelegen is.

Aangezien het plangebied binnen 200 meter van een transportroute voor gevaarlijke stoffen over de weg is gelegen dient er een verantwoording van het groepsrisico te worden opgesteld.

BRANDWEER

Fryslân

De aspecten ten aanzien van bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid uit dit advies kunnen hierin worden betrokken.

Repressief advies

Brandweer Fryslân heeft de mogelijkheid een repressief advies te geven in het kader van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweezorg. Hierbij valt te denken aan onder meer bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de opkomsttijden.

Opkomsttijden

Bij calamiteiten kan het dorp Sint Nicolaasga terugvallen op de aanwezigheid van de brandweerkazerne in Sint Nicolaasga. Volgens Dekkingsplan 2.0 van Brandweer Fryslân valt Sint Nicolaasga onder risicogebied 2 waarbij een norm van 12 minuten geldt voor de opkomsttijd. In de praktijk is het hele plangebied binnen gemiddeld 7 tot 10 minuten (afhankelijk van de locatie) te bereiken. Brandweer Fryslân heeft geen specifieke opmerkingen betreffende de opkomsttijd naar het plangebied.

Bluswatervoorzieningen

Wat betreft bluswatervoorzieningen is de brandweer in eerste instantie aangewezen op de primaire bluswatervoorziening in de vorm van brandkranen. Wanneer de brandweer zich geconfronteerd ziet met grote(re) branden en incidenten zal zij terugvallen op secundaire bronnen van bluswater zoals sloten en vaarten (operationeel binnen een half uur met een bluswatercapaciteit van 90 m³/uur, gedurende 4 uren). In het plangebied is onvoldoende open water aanwezig om als secundaire bluswatervoorziening te voldoen. De aanwezigheid van secundair bluswater is eveneens relevant ten aanzien van een externe veiligheid incident.

Het gebrek aan secundair bluswater kan in de praktijk betekenen dat een tertiaire bluswatervoorziening, zoals grootschalig watertransport, zal worden opgebouwd (operationeel binnen circa 45-60 minuten met een bluswatercapaciteit van 120 m³/uur, onbepaald leverbaar). Voor het plangebied zal het water hiervoor mogelijk onttrokken moeten worden uit De Hooisdammen (zuidzijde van Sint Nicolaasga) of het open water nabij It Sein, De Buffer en de Slotweg (oostzijde van Sint Nicolaasga).

Ondanks dat het een overwegend conserverend plan betreft adviseren wij om bij toekomstige ontwikkelingen in een secundaire bluswatervoorziening te voorzien (bijv. een blusvijver of open water).

Bereikbaarheid

Naast de voorkeursroute moet een willekeurig adres vanaf een doorgaande verkeersader in principe via een tweede onafhankelijke route bereikbaar zijn.

Als het niet mogelijk is om via twee 'regulier' uitgevoerde wegen het object te bereiken, kan dit ook worden opgelost met alternatieve mogelijkheden. De tweede onafhankelijke route mag eventueel afgesloten worden met een verwijderbare afsluiting om sluipverkeer tegen te gaan. De afsluiting moet uniform zijn uitgevoerd en te bedienen zijn door alle hulpdiensten. Daarnaast zijn doodlopende wegen mogelijk indien deze voldoen aan een bepaalde uitvoering.

Omdat het hier om een overwegend conserverend plan gaat stellen wij geen extra eisen aan de bereikbaarheid. Wel adviseren wij om de bereikbaarheid van toekomstige ontwikkelingen overeenkomstig de gestelde eisen uit te voeren.

BRANDWEER

Fryslân

Advies

In overeenstemming met bovengenoemde opmerkingen adviseert Brandweer Fryslân om:

- In beeld te brengen of rondom de hogedruk aardgasleidingen een plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} aanwezig is op deze locatie. Kwetsbare objecten, zoals woningen, zijn hierbinnen niet toegestaan.
- Een verantwoording op te (laten) stellen van het groepsrisico op basis van het Bevb en Bevt. Dit gezien het plangebied binnen de invloedssfeer van hogedruk aardgasleidingen is gelegen en een deel van het plangebied binnen 200 meter van de N927 is gelegen. De aspecten uit deze brief kunnen daarbij als basis dienen.
- De BHV-organisatie van het woonzorgcentrum Doniahiem (waarvan zowel Stationsstraat 1 als waarschijnlijk ook Stationsstraat 7 t/m 57 onderdeel uit maken) te trainen op de handelingsperspectieven bij incidenten met de nabij gelegen buisleiding. Daarnaast kijkt Brandweer Fryslân wat de mogelijkheden zijn om via het eigen taakveld 'Brandveilig Leven' in gesprek te treden met woonzorgcentrum Doniahiem over de risico's van onder andere de buisleiding.
- Paragraaf 4.3 van de toelichting bij het bestemmingsplan aan te (laten) passen zodat naast de aanwezige gasleidingen met een werkdruk van 40 bar en een diameter van 4,25 inch ook wordt aangegeven dat buisleidingen met een werkdruk van 40 bar en een diameter van 8,62 inch aanwezig zijn in het plangebied.
- Bij toekomstige nieuwbouw in het plangebied in een secundaire bluswatervoorziening te voorzien (bijv. een blusvijver of open water) en een juiste bereikbaarheid van de nieuwbouw.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met [REDACTED] specialist risicobeheersing van Brandweer Fryslân, te bereiken via [REDACTED]

Graag willen wij van u vernemen hoe ons advies binnen uw organisatie wordt verwerkt. Deze informatie willen wij gebruiken bij de verdere ontwikkeling van onze adviestaak.

Wij gaan ervan uit hiermee te hebben voldaan aan uw adviesaanvraag.

Hoogachtend,
Namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,
voor deze

[REDACTED]

clusterhoofd risicobeheersing afdeling Noordwest

Meilinoar foarút